

**VERKLARING VAN DE IAO INZAKE DE
FUNDAMENTELE PRINCIPES EN
RECHTEN OP HET WERK
EN HAAR
FOLLOW-UP**

*goedgekeurd door
de Internationale Arbeidsconferentie
tijdens haar
zesentachtigste zitting,
Genève, 18 juni 1998*

Eerste uitgave 1998

De aanduidingen die worden gebruikt in de publicaties van de IAO, die conform de praktijk zijn van de Verenigde Naties, en de erin voorgestelde gegevens, houden niet in dat het Internationaal Arbeidsbureau een opinie van welke aard ook uitdrukt over het juridisch statuut van een land, zone of grondgebied of van de autoriteiten ervan, of van de afbakening van de grenzen ervan.

De verantwoordelijkheid voor opinies die worden uitgedrukt in getekende artikels, studies en andere bijdragen ligt enkel en alleen bij hun auteurs, en de publicatie ervan betekent niet dat het Internationaal Arbeidsbureau de erin uitgedrukte opinies goedkeurt. De verwijzing naar namen van bedrijven en handelsproducten en -processen houdt niet in dat het Internationaal Arbeidsbureau ze goedkeurt, en het niet vermelden van een bedrijf, handelsproduct of -proces is geen teken van afkeuring.

De publicaties van de IAO kunnen worden verkregen bij de grootste boekenhandelaars of bij de lokale bureaus van de IAO in heel wat landen, of rechtstreeks bij: Publicaties van de IAO, Internationaal Arbeidsbureau, CH-1211 Genève 22, Zwitserland. Catalogi of lijsten van nieuwe publicaties zijn gratis verkrijgbaar op bovenvermeld adres.

PRESENTATIE

Op 18 juni 1998, heeft de Internationale Arbeidsorganisatie in Genève de *Verklaring van de IAO inzake de Fundamentele Principes en Rechten op het Werk en haar Follow-up* goedgekeurd. Zo wilde zij de uitdagingen aangaan inzake de mondialisering, die sinds 1994 het voorwerp heeft uitgemaakt van heel wat debatten binnen de IAO. Hoewel de mondialisering een factor is van economische groei, en deze een essentiële voorwaarde is voor de sociale vooruitgang, blijkt dat dit op zich niet voldoende is om deze vooruitgang te garanderen. Het moet samengaan met een zeker aantal sociale spelregels die gebaseerd zijn op gemeenschappelijke waarden om ervoor te zorgen dat alle betrokkenen het deel dat hen toekomt van de rijkdom die ze hebben helpen genereren kunnen opeisen.

Met de Verklaring wordt gestreefd naar de verzoening van de wens om nationale inspanningen opdat deze sociale vooruitgang hand in hand zou gaan met economische groei met de nood om de diversiteit aan omstandigheden, mogelijkheden en voorkeuren van elk land te eerbiedigen.

Een eerste stap in deze richting werd reeds in 1995 in Kopenhagen gezet, toen de Staats- en Regeringshoofden die aanwezig waren op de Wereldtop voor Sociale Ontwikkeling specifieke verbintenissen hebben aangegaan en een Actieprogramma goedgekeurd verwijzend naar de "fundamentele rechten van de werknemers": het verbod op dwangarbeid en kinderarbeid, vrijheid van vereniging, het recht om vakbonden op te richten en collectief te onderhandelen, gelijk loon voor werk van een gelijke waarde en de afschaffing van de discriminatie op het vlak van tewerkstelling. De Ministeriële Conferentie van de WHO, die in 1996 in Singapore werd gehouden, bood toen de gelegenheid voor een tweede stap. De Staten verklaarden opnieuw hun verbintenis om de internationaal erkende fundamentele arbeidsnormen na te leven, ze herinnerden eraan dat de IAO het bevoegd organisme is om deze normen te bepalen en de toepassing ervan te verzekeren, en ze herbevestigden hun steun voor de activiteiten van de IAO om deze normen te promoten.

De goedkeuring van de Verklaring was de derde stap. Het is een betekenisvolle bijdrage tot de doelstelling bepaald in paragraaf 54, b) van het Actieprogramma goedgekeurd tijdens de Top van Kopenhagen, nl. de bescherming en de bevordering van de naleving van de fundamentele rechten van de werknemers, door de Staten die een partij zijn in de overeenstemmende overeenkomsten van de IAO te verzoeken om ze volledig toe te passen en andere Staten te verzoeken om rekening te houden met de erin opgenomen principes.

Het bestaande controlemechanisme biedt reeds het middel om de toepassing van de Overeenkomsten te verzekeren in de Staten die ze hebben bekrachtigd. In de Staten die dit niet hebben gedaan, brengt de Verklaring een belangrijke nieuwe bijdrage. Eerst en vooral, erkent ze dat de Leden van de IAO, ook al hebben ze de betreffende Overeenkomsten niet bekrachtigd, verplicht zijn "te goeder trouw en conform de Grondwet, de principes inzake de fundamentele rechten die het voorwerp uitmaken van deze Overeenkomsten" na te leven. Vervolgens, en dit is het eerste luik van de follow-up bepaald in de Bijlage bij de Verklaring, zal deze doelstelling worden verwezenlijkt door de toepassing van de unieke grondwettelijke procedure van de IAO, overeenkomstig dewelke ze aan de Staten die de fundamentele overeenkomsten niet hebben bekrachtigd zal vragen om verslagen voor te leggen over de stand van zaken in de toepassing van de principes die ze inhouden.

Tenslotte, gaat de Organisatie nog een stap verder door zich plechtig ertoe te verbinden om budgettaire middelen vrij te maken en haar invloed uit te oefenen om haar Leden te helpen de doelstellingen van de Top van Kopenhagen te verwezenlijken. Deze verbintenis zal worden weerspiegeld in het algemeen verslag, het tweede luik van de follow-up bepaald in de Bijlage. Het algemeen verslag zal een overzicht geven van de vooruitgang die werd geboekt in de afgelopen vier jaar, zowel in de landen die de fundamentele Overeenkomsten hebben bekrachtigd als in de landen die dit niet hebben gedaan. Het zal ook de basis vormen om de doeltreffendheid te evalueren van de acties die in de voorbije periode werden ondernomen en meteen ook het beginpunt zijn voor actieplannen inzake bijstand in de toekomst.

Door deze Verklaring goed te keuren, heeft de IAO de uitdaging aangegaan die uitging van de internationale gemeenschap. Als reactie op de realiteiten van de mondialisering, heeft ze een sociaal minimum op wereldniveau vastgelegd en zo kan ze met vernieuwd optimisme de nieuwe eeuw tegemoet.

Michel Hansenne

VERKLARING VAN DE IAO INZAKE DE FUNDAMENTELE PRINCIPES EN RECHTEN OP HET WERK

Overwegende dat de IAO werd opgericht uit de overtuiging dat sociale rechtvaardigheid essentieel is voor een universele en duurzame vrede;

Overwegende dat economische groei essentieel is maar niet voldoende om billijkheid, sociale vooruitgang en de uitroeiing van de armoede te verzekeren, en dat dit de nood bevestigt voor de IAO om sterke sociale beleidsprogramma's, rechtvaardigheid en democratische instellingen te bevorderen;

Overwegende dat de IAO, nu meer dan ooit, een beroep zou moeten doen op al haar middelen inzake normatieve actie, technische samenwerking en onderzoek in alle domeinen waarvoor ze bevoegd is, en in het bijzonder tewerkstelling, beroepsopleiding en arbeidsomstandigheden, om ervoor te zorgen dat, in het kader van een wereldstrategie voor economische en sociale ontwikkeling, de economische en sociale beleidsprogramma's elkaar wederzijds versterken om te komen tot een brede en duurzame ontwikkeling;

Overwegende dat de IAO in het bijzonder aandacht zou moeten besteden aan de problemen van de personen met bijzondere sociale noden, met name de werklozen en de trekarbeiders, en de internationale, regionale en nationale inspanningen met het oog op de oplossing van hun problemen mobiliseren en aanmoedigen, en een doeltreffend beleid promoten inzake het creëren van banen;

Overwegende dat, met het oog op het behoud van de band tussen sociale vooruitgang en economische groei, de waarborg van de fundamentele principes en rechten op het werk van bijzonder belang is, aangezien het de betrokken personen de mogelijkheid biedt om vrij en met gelijke kansen het deel dat hen toekomt van de rijkdom die ze hebben helpen genereren op te eisen, en ten volle hun menselijk potentieel te verwezenlijken.

Overwegende dat de IAO de internationale organisatie is die grondwettelijk gemandateerd is en het bevoegde organisme is om internationale arbeidsnormen te bepalen en te laten naleven, en dat ze universele steun en erkenning geniet bij de bevordering van de fundamentele rechten op het werk als uitdrukking van haar grondwettelijke principes;

Overwegende dat, in een situatie van toenemende economische onderlinge afhankelijkheid, het dringend is om de onveranderlijke aard van de fundamentele principes en rechten opgenomen in de grondwet van de Organisatie te herbevestigen en hun universele toepassing te promoten;

Is het zo dat de Internationale Arbeidsconferentie,

1 Herinnert:

- a) dat door vrij toe te treden tot de IAO, alle leden de principes en rechten opgenomen in haar Grondwet en in de Verklaring van Philadelphia hebben aanvaard, en dat ze zich hebben ingezet om het algemeen doel van de Organisatie te bereiken, en dit volgens hun beste mogelijkheden en overeenkomstig hun specifieke omstandigheden;
  - b) dat deze principes en rechten werden uitgedrukt en ontwikkeld onder de vorm van specifieke rechten en plichten in Overeenkomsten die zowel binnen als buiten de Organisatie als fundamenteel worden beschouwd.
- 2 Verklaart dat alle Leden, ook al hebben ze de betreffende Overeenkomsten niet bekrachtigd, een plicht hebben dat voortvloeit uit het feit zelf dat ze lid zijn van de Organisatie, om te goeder trouw en conform de Grondwet, de principes inzake de fundamentele rechten die het voorwerp uitmaken van deze Overeenkomsten na te leven, te promoten en te verwezenlijken, namelijk:
- a) vrijheid van vereniging en de effectieve erkenning van het recht om collectief te onderhandelen;
  - b) het afschaffen van alle vormen van dwangarbeid of verplichte arbeid;
  - c) de effectieve afschaffing van kinderarbeid, en
  - d) de afschaffing van de discriminatie op het vlak van tewerkstelling en beroep.
- 3 De plicht erkent van de Organisatie om haar Leden bij te staan, in antwoord op hun vastgestelde en uitgedrukte noden om deze doelstellingen te bereiken door ten volle gebruik te maken van haar grondwettelijke, operationele en budgettaire middelen, met inbegrip van de mobilisering van externe middelen en steun, alsook door andere internationale organisaties waarmee de IAO banden heeft uitgewerkt aan te moedigen, krachtens artikel 12 van haar Grondwet om deze inspanningen te steunen:
- a) door technische samenwerking en adviesdiensten aan te bieden om de bekrachtiging en de toepassing van de fundamentele Overeenkomsten te bevorderen;
  - b) door deze Leden die sommige of alle Overeenkomsten nog niet kunnen bekrachtigen bij te staan in hun inspanningen om de principes inzake de fundamentele rechten die het voorwerp uitmaken van deze Overeenkomsten na te leven, te promoten en te verwezenlijken; en
  - c) door de Leden te helpen in hun inspanningen om een gunstig klimaat te creëren voor economische en sociale ontwikkeling.
- 4 Beslist dat, om ten volle effect te verlenen aan deze Verklaring, een betekenisvolle en effectieve promotionele follow-up zal in werking worden gesteld conform de bepalingen opgenomen in de aangehechte bijlage, die als een noodzakelijk deel van onderhavige Verklaring zal worden beschouwd.
- 5 Benadrukt dat de arbeidsnormen niet mogen worden gebruikt voor protectionistische handelsdoeleinden, en dat niets uit onderhavige Verklaring en haar follow-up mag worden ingeroepen of voor dergelijke doeleinden gebruikt;

bovendien mag het comparatief voordeel van welk land ook in geen geval in vraag worden gesteld door deze Verklaring of haar follow-up.

Bijlage

Follow-up van de Verklaring

I ALGEMEEN DOEL

1 Het doel van de hierna beschreven follow-up bestaat in het aanmoedigen van de inspanningen van de Leden van de Organisatie om de fundamentele principes en rechten te promoten die in de Grondwet van de IAO en in de Verklaring van Philadelphia zijn opgenomen en opnieuw bevestigd in onderhavige Verklaring.

2 Overeenkomstig deze volstrekt promotionele doelstelling, zullen met deze follow-up domeinen kunnen worden geïdentificeerd waarin de bijstand van de IAO door haar activiteiten van technische samenwerking nuttig zou kunnen blijken voor haar Leden om hen te helpen bij de toepassing van deze fundamentele principes en rechten. Het is noch een substituut voor de gevestigde controlemechanismen, noch een hinderpaal voor hun werking. Bijgevolg, zullen specifieke situaties in deze mechanismen niet worden onderzocht of opnieuw onderzocht in het kader van deze follow-up.

3 De twee, hierna beschreven, luiken van deze follow-up, zijn gebaseerd op bestaande procedures: de jaarlijkse follow-up betreffende niet bekrachtigde fundamentele Overeenkomsten zullen slechts leiden tot een paar aanpassingen van de huidige toepassingsmodaliteiten van artikel 19, paragraaf 5 e) van de Grondwet; en het algemeen verslag moet ervoor zorgen dat de beste resultaten worden behaald uit de procedures die conform de Grondwet in werking werde, gestel.

II JAARLIJKSE FOLLOW-UP INZAKE NIET BEKRACHTIGDE FUNDAMENTELE OVEREENKOMSTEN

A Doel en toepassingsgebied

1 Het doel bestaat erin te voorzien in een opportuniteit om elk jaar, door middel van vereenvoudigde procedures ter vervanging van de vierjaarlijkse procedure uitgewerkt door de Raad van Bestuur in 1995, de inspanningen van de Leden die alle fundamentele Overeenkomsten nog niet hebben bekrachtigd conform de Verklaring te beschouwen.

2 Deze follow-up zal elk jaar betrekking hebben op de vier categorieën van fundamentele principes en rechten bepaald in de Verklaring.

B Modaliteiten

1 De follow-up zal gebaseerd zijn op verslagen gevraagd aan de Leden uit hoofde van artikel 19, paragraaf 5 e), van de Grondwet. De verslagformulieren zullen dusdanig zijn opgesteld om van de regeringen die één of meerdere Overeenkomsten niet hebben bekrachtigd, informatie te bekomen over alle mogelijke wijzigingen aan hun wetgeving of praktijk, goed rekening houdend met artikel 23 van de Grondwet en de vastgestelde praktijk.

2 Deze verslagen, zoals verzameld door het Bureau, zullen door de Raad van Bestuur in beschouwing worden genomen.

3 Met het oog op het presenteren van een inleiding op de zo verzamelde verslagen, met bijzondere aandacht voor aspecten die een diepgaandere discussie zouden kunnen vereisen, kan het Bureau een beroep doen op een groep deskundigen die voor dit doel zijn aangesteld door de Raad van Bestuur.

4 Aanpassingen aan de bestaande procedures van de Raad van Bestuur zouden moeten worden onderzocht om aan de Leden die niet vertegenwoordigd zijn in de Raad van Bestuur de mogelijkheid te bieden om, op de meest passende wijze, verduidelijkingen te brengen die noodzakelijk of nuttig zouden blijken als aanvullende informatie in hun verslagen tijdens haar discussies.

III ALGEMEEN VERSLAG

A Doel en toepassingsgebied

1 Het doel van dit verslag bestaat erin een dynamisch, algemeen beeld te geven van iedere categorie van fundamentele principes en rechten waargenomen tijdens de afgelopen periode van vier jaar, en de basis te vormen voor de evaluatie van de doeltreffendheid van de bijstand die door de Organisatie werd verleend, alsook om de prioriteiten te bepalen voor de volgende periode, onder de vorm van actieplannen voor technische samenwerking met in het bijzonder de bedoeling om de nodige interne en externe middelen voor de uitvoering ervan te mobiliseren.

2 Het verslag zal elk jaar afwisselend één van de vier categorieën van fundamentele principes en rechten behandelen.

B Modaliteiten

1 Het verslag zal worden opgesteld onder de verantwoordelijkheid van de Algemeen Directeur op basis van officiële informatie of informatie verzameld en gecontroleerd volgens vastgestelde procedures. Voor de Staten die de fundamentele Overeenkomsten niet hebben bekrachtigd, zal het in het bijzonder gebaseerd zijn op de bevindingen van de hierboven vermelde jaarlijkse follow-up. Voor de Leden die de betreffende Overeenkomsten hebben bekrachtigd, zal het verslag in het bijzonder gebaseerd zijn op verslagen uit hoofde van artikel 22 van de Grondwet.

2 Dit verslag zal worden voorgelegd aan de Conferentie voor een tripartiete discussie, als verslag van de Algemeen Directeur. Ze mag dit verslag afzonderlijk behandelen van de verslagen bedoeld in artikel 12 van haar Statuten, en mag het bespreken tijdens een zitting die volledig aan dit verslag is gewijd, of op elke andere gepaste wijze. De Raad van Bestuur zal dan tijdens een eerstvolgende zitting conclusies moeten trekken uit deze discussie inzake de prioriteiten en actieplannen voor technische samenwerking die in de volgende vier jaar moeten worden uitgevoerd.

IV ER IS OVEREENGEKOMEN DAT:

1 Voorstellen zullen worden gedaan om de Statuten van de Raad van Bestuur en van de Conferentie te amenderen, wat nodig is voor de uitvoering van de hierboven vermelde bepalingen.

2 De Conferentie zal, ten gepasten tijde en in het licht van de verworven ervaring, de werking van deze follow-up beschouwen om te bepalen of het algemeen doel vermeld in Deel I degelijk werd vervuld.

De voormelde tekst is de Verklaring van de IAO inzake de Fundamentele Principes en Rechten op het Werk en haar Follow-up dat werd goedgekeurd door de Algemene Conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie tijdens haar Zesentachtigste Zitting die gehouden werd in Genève en afgesloten werd op 18 juni 1998.

TER STAVING WAARVAN wij onze handtekeningen hebben gezet op negentien juni 1998.

De Voorzitter van de Conferentie,

JEAN-JACQUES OECHSLIN

De Algemeen Directeur van het Internationaal Arbeidsbureau

MICHEL HANSENNE